

**PRAWA I OBOWIĄZKI BANKOWEGO FUNDUSZU
GWARANCYJNEGO JAKO JEDNOSTKI SEKTORA FINANSÓW
PUBLICZNYCH**

*The Rights and Obligations of the Bank Guarantee Fund as a unit of
the public finance sector*

ABSTRACT

This paper is devoted to the issues of rights and duties of the Bank Guarantee Fund as a new public finance sector entity added to the catalogue of public finance sector entities in Poland on 1 January 2022. By analysing the rights of this entity, special attention was focused on the powers in the field of its financial management. The study analyses the provisions of the Act of 10 June 2016 on the Bank Guarantee Fund, the Deposit Guarantee Scheme and Compulsory Resolution, the Act of 27 August 2009 on public finance and other legal acts by which the Bank Guarantee Fund was added to the catalogue of public finance sector entities in Poland. The author noted that the addition of the Bank Guarantee Fund to the catalogue of public finance sector entities was intended to reduce the differences between the Polish and EU methodology regarding to the public finance sector. The study contains *de lege lata* conclusions formulated by the author regarding the applicable law as well as *de lege ferenda* postulates regarding the improvement of the principle of public finance transparency.

Keywords: public finance law, public finance sector entities, Bank Guarantee Fund, deposit guarantee system, restructuring

1. UWAGI WSTĘPNE

Nie ulega wątpliwości, że podmioty prawa, zwłaszcza w dobie korzystnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej kumulują zgromadzone przez siebie środki pieniężne w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK) i innych podobnych instytucjach. Jednak na skutek różnych zdarzeń prawnych może zaistnieć ryzyko upadłości określonej jednostki organizacyjnej zajmującej się działalnością depozytowo-kredytową. Wówczas nie będzie ona w stanie wywiązać się z nałożonych na nią obowiązków, co uniemożliwi deponentom otrzymanie należnych im środków. Aby zabezpieczyć zagwarantowanie podmiotom kumulującym środki pieniężne w różnych instytucjach kredytowych ustawodawca krajowy powołuje specjalny byt, który ma za zadanie oprócz zobowiązania się do gwarancji depozytów, również obowiązek przeprowadzenia przymusowej restrukturyzacji podmiotu zagrożonego upadłością. Taką instytucją na gruncie polskiego ustawodawstwa jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG). Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako podmiot gwarantujący depozyty działa w oparciu o model funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów *risk-minimizer*, co oznacza, że oprócz obowiązku wypłaty środków gwarantowanych, organ gwarantowania depozytów jest także upoważniony do prowadzenia postępowania w sprawie przymusowej restrukturyzacji¹.

Celem niniejszego opracowania jest omówienie problematyki praw i obowiązków BFG jako jednostki sektora finansów publicznych. Odbędzie się to poprzez zdefiniowanie czym jest BFG, analizę jego statusu prawno-ustrojowego, ustawowych obowiązków i praw jakie pełni ten podmiot w polskim systemie bankowym jako jednostka tworząca sektor finansów publicznych w Polsce.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny funkcjonuje obecnie na podstawie ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji². W związku z tym, że BFG został sklasyfikowany przez ustawodawcę jako jednostka sektora finansów publicznych na podstawie art. 9 pkt 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³,

¹ P. Szczeńsiak, *Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako organ gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji*, [w:] *Prawo finansowe*, red. A. Hanusz, Warszawa 2022, s. 524.

² Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253 ze zm.), dalej jako: u.b.f.g.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.), dalej jako: u.f.p.

stosuje się do tego podmiotu również niektóre przepisy tej ustawy. Bankowy Fundusz Gwarancyjny zgodnie z art. 3 ust. 3 u.b.f.g. nie jest państwową osobą prawną ani inną państwową jednostką organizacyjną⁴. Cel działalności BFG wynika z art. 4 u.b.f.g. Jest nim podejmowanie działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, w szczególności przez zapewnienie funkcjonowania obowiązkowego gwarantowania depozytów oraz prowadzenie przymusowej restrukturyzacji⁵. Z faktu, że BFG jest jednostką sektora finansów publicznych wynika szereg jego uprawnień w zakresie gospodarki finansowej oraz zdolności prawnofinansowej, które zostaną omówione w dalszej części opracowania. Natomiast obowiązki BFG są wyszczególnione w ustawie o BFG.

W opracowaniu zastosowano metodę dogmatyczno-prawną w celu wyjaśnienia, jakie prawa posiada BFG jako jednostka sektora finansów publicznych i jakie są nałożone na niego obowiązki. Analizie poddano także literaturę przedmiotu. Oceny i wnioski końcowe nawiązują do aktualnie obowiązującego stanu prawnego (wnioski *de lege lata*), a także do ewentualnych zmian zmierzających do poprawy zasady transparentności finansów publicznych (postulaty *de lege ferenda*).

2. OBOWIĄZKI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO W OGÓLNOŚCI

Prawno-dogmatyczną analizę zadań BFG należy rozpocząć od ogólnego zarysu pełnionych przez niego funkcji. Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykonuje zadania z zakresu administracji publicznej. Wykonując te zadania dysponuje on władztwem administracyjnym⁶. Ustawodawca w art. 5 u.b.f.g. zaliczył do tych zadań: wykonywanie obowiązków wynikających z gwarantowania depozytów, w szczególności dokonywanie wypłaty środków gwarantowanych deponentom; kontrolę danych zawartych w systemach wyliczania podmiotów objętych systemem gwarantowania, restrukturyzację podmiotów, o których mowa w art. 64 pkt 2, przez umorzenie lub konwersję instrumentów kapitałowych, prowadzenie przymusowej restrukturyzacji, przygotowywanie, przegląd i aktualizację planów przymusowej restrukturyzacji i grupowych planów przymusowej restrukturyzacji, gromadzenie i analizowanie informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania oraz o bankach hipotecznych, w szczególności w celu opracowywania analiz i prognoz dotyczących sektora bankowego i sektora kas oraz poszczególnych banków i kas, a także prowadzenie innych działań na rzecz stabilności

⁴ Art. 3 ust. 3 u.b.f.g.

⁵ Art. 4 u.b.f.g.

⁶ P. Szczęśniak, *Bankowy Fundusz...*, s. 528.

krajowego systemu finansowego⁷. Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest ponadto zobligowany do współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, podmiotami prowadzącym systemy gwarantowania depozytów, a także właściwymi organami przymusowej restrukturyzacji, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego oraz właściwymi organami przymusowej restrukturyzacji dla grupy, właściwymi organami przymusowej restrukturyzacji dla istotnego oddziału, właściwymi organami przymusowej restrukturyzacji dla podmiotu zależnego oraz właściwymi organami przymusowej restrukturyzacji państwa trzeciego⁸. Szczegółowe umówienie zadań BFG zostanie zanalizowane w następnych akapitach.

3. SYSTEM GWARANTOWANIA DEPOZYTÓW

Podstawowym obowiązkiem BFG wynikającym z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym jest objęcie określonych podmiotów systemem gwarantowania depozytów. Obligatoryjnie zakresem systemu, o którym mowa, objęte są środki zgromadzone w bankach krajowych, tj. bankach mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także w oddziałach banków zagranicznych, czyli jednostkach organizacyjnych banków mających siedzibę na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej⁹.

W doktrynie wskazuje się, że ochrona gwarancyjna jest pewnym stosunkiem prawnym. Stronami tego stosunku są BFG oraz deponent¹⁰. Tą drugą stroną określa się podmiot uprawniony do środków gwarantowanych. W przypadku banku lub oddziału banku zagranicznego do świadczenia pieniężnego uprawnione są osoby fizyczne, osoby prawne, *quasi*-osoby prawne, szkolne kasy oszczędnościowe, kasy zapomogowo-pożyczkowe a także rady rodziców. Zaś w przypadku SKOK do świadczenia pieniężnego uprawnione są osoby fizyczne, organizacje pozarządowe o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 ze zm.), *quasi*-osoby prawne, spółdzielnie, związki zawodowe i wspólnoty mieszkaniowe. Przedmiotem tego stosunku prawnego jest wierzytelność deponenta w wysokości odpowiadającej środkom gwa-

⁷ Art. 5 ust. 1 u.b.f.g.

⁸ Art. 5 ust. 3 u.b.f.g.

⁹ <https://www.bfg.pl/gwarantowanie-depozytow/podmioty-objete-gwarancjami/> (dostęp 1.03.2023).

¹⁰ P. Szczęśniak, *Bankowy Fundusz...*, s. 532.

rantowanym, w związku z którą z dniem spełnienia warunku gwarancji nabywa on wobec BFG uprawnienie do świadczenia pieniężnego. Depozyty są objęte ochroną gwarancyjną w danym podmiocie objętym systemem gwarantowania od dnia ich wniesienia na rachunek w tym podmiocie, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień spełnienia warunku gwarancji do wysokości równowartości 100 000 euro w całości. Do obliczenia wartości euro w złotych przyjmuje się średni kurs z dnia spełnienia warunku gwarancji, ogłaszany przez bank centralny. Treść tego stosunku prawnego tworzą uprawnienia i obowiązki BFG oraz deponentów, które to aktualizują się w dniu spełnienia warunku gwarancji. W przypadku banków spełnieniem warunku gwarancji jest zawieszenie jego działalności przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) i ustanowienie zarządu komisarycznego oraz złożenie przez KNF wniosku o ogłoszenie upadłości banku albo dzień złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości banku przez BFG w ramach przymusowej restrukturyzacji. W przypadku SKOK sytuacja jest podobna, z tym że ustanawia się zarządcę komisarycznego przez KNF. Natomiast w przypadku oddziału banku zagranicznego spełnieniem warunku gwarancji jest uznanie przez sąd orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego dotyczącego banku lub majątku banku położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹¹.

4. PRZYMUSOWA RESTRUKTURYZACJA

Kolejnym ustawowym obowiązkiem BFG jest planowanie i prowadzenie przymusowej restrukturyzacji. Przymusową restrukturyzację określa się jako zespół norm prawnych, których stosowanie pozwala na reorganizację podmiotu zagrożonego upadłością i stanowi pozasądowy tryb pozwalający na sprawne i uproszczone pod względem proceduralnym przeprowadzenie zmian w strukturach organizacyjnych i kapitałowych podmiotu znajdującego się w sytuacji powodującej upadłość¹². Są nią objęte banki krajowe, SKOK, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych oraz domy maklerskie. Stosownie do art. 1 ust. 2 u.b.f.g. nie stosuje się przepisów o restrukturyzacji a także pozostałych przepisów u.b.f.g. do państwowego banku rozwoju, czyli Banku Gospodarstwa Krajowego¹³. Cele przymusowej restrukturyzacji zostały przez ustawodawcę wskazane w art. 66 u.b.f.g. i zalicza się do nich: utrzymanie

¹¹ Zasady gwarantowania, <https://www.bfg.pl/gwarantowanie-depozytow/zasady-gwarantowania-depozytow/> (dostęp 1.03.2023).

¹² P. Szcześniak, *Bankowy Fundusz...*, s. 535.

¹³ Art. 1 ust. 2 u.b.f.g.

stabilności finansowej, w szczególności przez ochronę zaufania do sektora finansowego i zapewnienie dyscypliny finansowej, ograniczenie zaangażowania funduszy publicznych lub prawdopodobieństwa ich zaangażowania wobec sektora finansowego lub jego poszczególnych podmiotów dla realizacji celów przymusowej restrukturyzacji, zapewnienie kontynuacji realizowanych przez podmiot funkcji krytycznych, ochronę deponentów i inwestorów objętych systemem rekompensat oraz ochronę środków powierzonych podmiotowi przez jego klientów¹⁴. Instrumentami przymusowej restrukturyzacji są zgodnie z art. 110 u.b.f.g.: przejęcie przedsiębiorstwa, instytucja pomostowa, umorzenie lub konwersja zobowiązań podmiotu w restrukturyzacji oraz wydzielenie praw majątkowych podmiotu w restrukturyzacji¹⁵. W ramach przejęcia przedsiębiorstwa wyróżnia się przejęcie przedsiębiorstwa prowadzonego przez podmiot w restrukturyzacji lub wybranych albo wszystkich praw majątkowych tego podmiotu lub wybranych albo wszystkich zobowiązań tego podmiotu, lub praw udziałowych owego podmiotu¹⁶. Instytucją pomostową jest podmiot, którego jedynym akcjonariuszem lub podmiotem dominującym jest BFG, utworzony w celu przeniesienia na ten podmiot praw udziałowych podmiotu w restrukturyzacji, jego przedsiębiorstwa albo praw majątkowych lub zobowiązań podmiotu w restrukturyzacji w celu kontynuowania w całości lub części działalności prowadzonej przez podmiot w restrukturyzacji¹⁷. Umorzenie lub konwersja zobowiązań podmiotu w restrukturyzacji polega na umorzeniu zobowiązań w celu pokrycia strat lub zamianie zobowiązań na instrumenty kapitałowe¹⁸. Natomiast wydzielenie praw majątkowych opiera się na przeniesieniu wybranych praw majątkowych i powiązanych z nimi zobowiązań z podmiotu w restrukturyzacji albo instytucji pomostowej do podmiotu zarządzającego aktywami¹⁹.

5. BANKOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY JAKO JEDNOSTKA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1535.) BFG został dodany do katalogu jednostek sektora finansów publicznych wymienionych w art. 9

¹⁴ Art. 66 u.b.f.g.

¹⁵ Art. 110 ust. 1 u.b.f.g.

¹⁶ Art. 2 pkt 49 u.b.f.g.

¹⁷ Art. 2 pkt 26 u.b.f.g.

¹⁸ Art. 2 pkt 71 u.b.f.g.

¹⁹ Art. 2 pkt 88 u.b.f.g.

u.f.p. Bankowy Fundusz Gwarancyjny stał się tą jednostką z dniem 1 stycznia 2022 roku. W uzasadnieniu do projektu ustawy zmieniającej u.f.p. podkreśla się, że ma to na celu zmniejszenie różnic w zakresie metodologii unijnej i polskiej dotyczącej sektora finansów publicznych, a tym samym obliczania deficytu i długu publicznego. Mimo to według unijnej metodologii BFG jest już częścią sektora finansów publicznych, ponieważ w 2014 roku został uznany za jednostkę spełniającą kryteria funkcjonalne powodujące zaliczenie go do sektora instytucji rządowych i samorządowych²⁰. Dodanie BFG do katalogu jednostek sektora finansów publicznych jest także konsekwencją wykonania dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011). Zgodnie z postanowieniami tego aktu prawa wtórnego Unii Europejskiej stabilizująca reguła wydatkowa (SRW) powinna objąć tyle, ile dla sektora rządowego jest to możliwe. Owa dyrektywa zawiera powtórzenie sformułowań metodologii unijnej ESA 2010, która to zapewnia m. in. metodologię dotyczącą wspólnych standardów, definicji, klasyfikacji i reguł księgowania które powinny być użyte do zastawienia rachunków i tabel na porównywalnych podstawach dla celów Unii Europejskiej²¹.

6. FINANSOWANIE BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO, UPRAWNIENIA W ZAKRESIE GOSPODARKI FINANSOWEJ I ZDOLNOŚCI PRAWNOFINANSOWEJ

Jako jednostka sektora finansów publicznych BFG prowadzi gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu finansowego, którego projekt jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych. Gospodarka budżetowa BFG jest oparta na modelu gospodarki pozabudżetowej. Głównym źródłem finansowania BFG są składki wnoszone przez podmioty objęte systemem gwarantowania, a nie środki pochodzące bezpośrednio z budżetu państwa. Natomiast BFG nie ma obowiązku wpłacenia nadwyżki, zysku netto do budżetu państwa, a może je przeznaczyć na cele określone w art. 285 u.b.f.g. np. na zwiększenie funduszy gwarancyjnych i przymusowej restrukturyzacji banków i SKOK, lub na podwyższenie funduszu statutowego²². Decyzję o przeznaczeniu tych

²⁰ Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 1277, s. 32.

²¹ J. Wantoch-Rekowski, *Bank Guarantee Fund – a new public finance sector entity*, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2021, nr 3, s. 82-83.

²² Art. 285 ust. 1 i 4 u.b.f.g.

środków podejmuje Rada BFG²³. Szczegółowy wykaz źródeł finansowania BFG został uregulowany w art. 270 u.b.f.g. Jako przykłady należy wskazać m. in.: składki wnoszone w okresach kwartalnych przez podmioty objęte systemem gwarantowania oraz składki wnoszone przez podmioty krajowe i oddziały banków zagranicznych, składki nadzwyczajne, wpływy z aktywów finansowych BFG, środki z dotacji udzielonych na wnioski BFG z budżetu państwa na zasadach określonych w u.f.p., środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa, środki z kredytu krótkoterminowego udzielonego przez Narodowy Bank Polski zgodnie z art. 306 u.b.f.g.²⁴. Kolejnym prawnofinansowym uprawnieniem BFG jest możliwość lokowania środków pieniężnych w formie depozytu u Ministra Finansów, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 4 u.f.p., na zasadach określonych dla jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 48 ust. 1 u.f.p.²⁵.

W ramach BFG wyróżnia się sześć funduszy, z których jest finansowana jego działalność: fundusz statutowy, fundusz gwarancyjny banków, fundusz gwarancyjny SKOK, fundusz przymusowej restrukturyzacji banków, fundusz przymusowej restrukturyzacji SKOK, a także fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych. Należy uznać, że najistotniejszymi z punktu widzenia ustawowych obowiązków BFG wydają się być fundusze gwarancyjne i fundusze przymusowej restrukturyzacji.

Środki zgromadzone w funduszu gwarancyjnym banków przeznacza się na pokrycie zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych oraz na pokrycie ewentualnych strat BFG²⁶. W przypadku SKOK środki zgromadzone w funduszu gwarancyjnym przeznacza się na pokrycie zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych w SKOK²⁷. Ponadto środki zgromadzone w obydwu tych funduszach przeznacza się na finansowanie przymusowej restrukturyzacji w zakresie, w jakim służą one zapewnieniu dostępu deponentów do środków gwarantowanych w przymusowej restrukturyzacji²⁸.

W ramach funduszu przymusowej restrukturyzacji ustawodawca również dokonał rozróżnienia na banki i SKOK. Jeśli chodzi o banki środki zgromadzone na fundu-

²³ Art. 285 ust. 5 u.b.f.g.

²⁴ Art. 270 ust. 1 u.b.f.g.

²⁵ Art. 315 ust. 1a u.b.f.g.

²⁶ Art. 272 ust. 1 zd. 1 u.b.f.g.

²⁷ Art. 272 ust. 2 zd. 1 u.b.f.g.

²⁸ Art. 272 ust. 3 u.b.f.g.

szu przymusowej restrukturyzacji przeznaczają się na finansowanie zadań BFG w zakresie przymusowej restrukturyzacji banków, firm inwestycyjnych i oddziałów banków zagranicznych, w tym koszty poniesione po wszczęciu przymusowej restrukturyzacji²⁹. Fundusz przymusowej restrukturyzacji SKOK tworzy się w celu zapewnienia środków na finansowanie zadań BFG w zakresie przymusowej restrukturyzacji SKOK, w tym kosztów przymusowej restrukturyzacji poniesionych po wszczęciu przymusowej restrukturyzacji³⁰. Ponadto w u.b.f.g. wyróżnia się także fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych. Jest on tworzony w celu zapewnienia środków finansowych na udzielenie pomocy finansowej bankom spółdzielczym lub bankom zrzeszającym, w których nie występuje niebezpieczeństwo niewypłacalności. Środki zgromadzone w tym funduszu przeznaczają się na wsparcie procesów łączenia się banków spółdzielczych oraz realizowane w tych bankach przedsięwzięcia inwestycyjne³¹.

7. UWAGI KOŃCOWE

Konkludując należy stwierdzić, że włączenie BFG do katalogu jednostek sektora finansów publicznych nie jest zabiegiem rewolucyjnym, a ma charakter natury organizacyjnej. Nie ulega wątpliwości, że w świetle unijnej metodologii od wielu lat był on elementem sektora finansów publicznych w Polsce. Jest to również jednostka, która była, jest i będzie brana pod uwagę podczas określania stabilizującej reguły wydatkowej, której głównym celem funkcjonowania jest wzmocnienie makroekonomicznej dyscypliny finansów publicznych. Należy jednak podkreślić, że poszerzenie katalogu jednostek sektora finansów publicznych o BFG w art. 9 u.f.p. nie miało na celu zwiększenia jego roli i znaczenia, ponieważ te czynniki wykazywały swoją nieocenioną wartość od wielu lat. Niemniej jednak jego dodanie z pewnością przyczynia się do poprawienia zasady transparentności finansów publicznych³². Należy również zwrócić uwagę na fakt, że pomimo iż BFG nie jest państwową osobą prawną ani inną państwową jednostką organizacyjną, o czym stanowi art. 3 ust. 3 u.b.f.g., to BFG nadal jest podmiotem, któremu przywołana ustawa przyznaje osobowość prawną i jest jednostką funkcjonującą w ramach polskiego systemu bankowego i finansowego.

²⁹ Art. 273 ust. 1 u.b.f.g.

³⁰ Art. 273 ust. 2 u.b.f.g.

³¹ Art. 280 u.b.f.g.

³² J. Wantoch-Rekowski, *Bank Guarantee...*, s. 84-85.

BIBLIOGRAFIA

1. Szczęśniak P, *Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako organ gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji*, [w:] *Prawo finansowe*, red. A. Hanusz, Warszawa 2022.
2. Wantoch-Rekowski, *Bank Guarantee Fund – a new public finance sector entity*, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2021, nr 3, s. 77-86.
3. <https://www.bfg.pl/> (dostęp 1.03.2023).
4. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, druk nr 1277.